

(Данас, 07.03.2009)

Милошевићев главни обавештајац био је амерички шпијун. Како би била питкија, прича почиње у мраку топчидерског парка. Американац позвао Јовицу, купио га током прве шетње и овај је наредних година откуцавао. Да се ради о неком нижем раднику Службе и да у опис посла водећих обавештајаца не спадају и сусрети с колегама из других земаља, прича би се лакше сварила.

Да је било више маште, у њој би се нашли и Руси. Дојавили би Милошевићу да му невјера шједи уз кољено. Или је, бива, дотични радио за обе, то јест све три стране? У тим пословима свашта је могуће. Поготово ако се верује да су тајне службе свемогуће. У Србији се верује. Ко је нешто постигао у животу - мора да је удбаш или потомак удбаша. Ко није, омела га је Удба. Свако ко се сматра имало обавештеним има бар један поуздан извор који тврди да политичка полиција одређује и ко ће бити првак државе и која лепотица ће представљати Србију на избору за мис света. Вера у тајну полицију укоренењенија је него вера у небеске силе и, поготово, вера у себе.

Власт верује да је светска криза пролазна. Сабор на Копаонику потврдио је једногласност државног врха. Кад се окупи сто-двеста истомишљеника, они немају разлога да сумњају у исправност сопственог мишљења. Зато се на такве скупове не позивају неистомишљеници. Ко закера, може да се окупља о свом трошку. Тако је било у Пашићево време, тако у комунизму. Другачије мишљење је јерес. Јеретици кваре задовољство поклоника једногласног хорског певања. Зато ниједна власт у Србији не трпи опозицију. Као и пре педесет година, сваки приговор проглашава се нападом на народ и државу. Колико год је власти стало до превладавања кризе, не би да јој се неко петља у тражење излаза. Можда и нема стручњака који виде бољи и безболнији пут од изабраног. У том случају власт би још мање изгубила кад би им дала реч. Да се на снежном саборовању чуло мало више приговора на државну противкризну политику, ваљда би било и више званичних одговора и објашњења. Овако, остаје утисак да је Србија пребринула већину брига које море већину бољестојећих земаља. Можда се при

том полази од искуства да сиромашак из уцерице накрај села лакше подноси буре и поплаве него газда са главног шора. Одувек је важило да најмање губи онај ко најмање има. Ипак, ни у најзаосталијем селу узор није онај са дна.

Удружене верске заједнице засад се нису изјашњавале о борби против светске кризе. Док није добила њихов благослов, власт се смерно уздржавала од пренагљених потеза. Уплитање црквених достојника у државне послове, пре или касније, могло би довести до тога да многи државни органи постану сувишни. Ако нема разграничења надлежности, могло би се десити да се и спискови осумњичених за привредни или неки други криминал прво достављају одговарајућим црквеним властима. Државним службеницима можда би била пружена прилика да се дошколују за проповеднике. Већина данашњих друштава заснована је на библијском начелу: цару цареву, Богу божије. Где се то начело извитопери, све се истумба: или се цар проглашава божанством или божји угодници преузимају земаљске послове. Чим се не зна шта је чији посао, тако се и ради. Да и ту није умешала прсте нека Удба? Њој највише одговара да духовници батале духовне послове, а политичари државне.

Председник државе двапут у три дана најавио још једну најопсежнију борбу против организованог криминала. Јавности годи таква оштрина, пошто је уверена да се закони крше на сваком кораку. Међутим, на сваком кораку се чује да од тога неће бити ништа. Зато што јавност зна да се најкрупније рибе увек провуку и да врана врани не вади очи. И даље је на снази уверење - засновано на вишевековном искуству - да је безакоње моћније од закона. Односно, да држава нема снаге да спроводи оно што приповеда и проповеда.

Хашка пресуда Милутиновићу и друговима забринула је и поштоваоце закона и оне који не верују ни у какву правду. Ко је све крив за сва зла деведесетих? Само они који су доносили одлуке и издавали наредбе или и извршиоци? Да ли је, у крајњој линији, саучесник у злочиначким подухватима био свако ко се није свакодневно супротстављао злу? У суседним републикама има оних који тврде управо то. И у Србији има оних који за све окривљују друге. Сви кривци правдају се на исти начин. Све жртве жуде за неком правдом. Неке ране зарастају брже, неке током више поколења.

Деца рођена 9. марта 1991. постају пунолетна. Бесмислено је питати како би расла да је Србија после тог дана кренула другим путем. На сва остала питања одговори су болни-преболни. Шта су та деца имала од детињства и младости? Већини је било ускраћено готово све што су у њиховом добу имали њихови родитељи. Немирније су спавала. Лошије су храњена. Немарније су лечена. Површније су учена. Лишена су

Муке младог поколена

Пише: Михал Рамач
недеља, 08 март 2009 19:59

васпитања. Кроз двадесет година Србијом ће владати поколење које 9. марта стиче пунолетство. Оно није имало ни годину дана кад је у парламенту уведено поливање водом и отимање о микрофоне. Исто му се нуди и у данима кад постаје зрело. Ипак, с телевизија се после 18 година уклањајурачи погађачи.